BROJ 18 STUDENI 2020.

GLASILO HDPBU

Čestitamo 4. studeni Dan baleta u Hrvatskoj i 144. obljetnicu profesionalnog djelovanja baleta u Hrvatskoj

HRVATSKO DRUŠTVO PROFESIONALNIH BALETNIH UMJETNIKA

UTEMELJENO 1959 GOD.

CROATIAN SOCIETY OF PROFESSIONAL BALLET ARTISTS

FOUNDED IN 1959

ISSN 2756-9616

Dragi kolege, poštovani ljubitelji baletne umjetnosti,

Ovim putem želio bih vam čestitati Dan baleta u Hrvatskoj i 144. godišnjicu profesionalnog baleta u Hrvatskoj u ovim izvanrednim okolnostima izazvanim korona virusom. Nakon proljetnog *lockdowna* i popuštanja mjera preko ljeta, s početkom nove kazališne sezone naši se baletni ansambli trude održati produkciju za našu vjernu publiku, ali dok pišem ove retke situacija je neizvjesna. Naši poslodavci pokazali su razumijevanje za specifičnost baletne umjetnosti, te ne samo da smo dobivali redovna primanja, već je Ministarstvo kulture osiguralo za naše kolege, slobodne umjetnike i druge umjetnike bez stalnog angažmana, financijsku potporu da lakše prebrode period opće izolacije. Nadamo se da će poštivanje propisanih epidemioloških mjera omogućiti daljnji rad svim našim umjetnicima.

Pred Vama se nalazi osamnaesti broj našeg godišnjeg glasila koji po prvi puta od izlaženja, s obzirom na epidemiološku situaciju, nećemo predstaviti uživo. Također, 25. obljetnicu granatiranja Zagreba obilježili smo u najužem krugu organizatora, a naš najveći projekt Međunarodno baletno natjecanje *Mia Čorak Slavenska* odgodili smo za sljedeće ljeto. U glasilu možete pročitati izvještaj o našem radu te izbor novosti i događanja iz baletnog svijeta. Pozivam vas da i dalje pratite naš rad, da poštujete epidemiološke mjere i čuvate svoje zdravlje i zdravlje svojih bližnjih.

Srdačno Vas pozdravljam,
Predsjednik HDPBU

dr. sc. SVEBOR SEČAK, izv. prof. AMEU

❖ COVID-19

Uslijed pandemije koja je početkom 2020. zahvatila i Hrvatsku, mnogi umjetnici ostali su bez prihoda. Ministarstvo kulture donijelo je mjeru potpore samostalnim umjetnicima koji profesionalno obavljaju samostalnu umjetničku djelatnost i kojima se doprinosi plaćaju iz proračuna Republike Hrvatske. Kod primanja tromjesečne potpore za samostalne umjetnike glavni preduvjet je bio posjedovanje aplikacije e-građani.

Osim toga, Hrvatsko društvo profesionalnih baletnih umjetnika, kao strukovna udruga, dobilo je namjenska sredstva za isplatu jednokratne potpore svojim članovima koji nisu u stalnom radnom odnosu ili mirovini, nisu samostalni umjetnici i zadovoljili su kriterije Ministarstva kulture i stručne kriterije koje je donijelo HDPBU:

- članstvo u našoj strukovnoj udruzi najmanje godinu dana što ujedno dokazuje i profesionalno umjetničko djelovanje
- materijalni dokaz da su zbog COVID-19 izgubili neki angažman u kazalištu, plesnom studiju, plesnoj / baletnoj školi itd. (ugovor, pisana korespondencija o angažmanu i sl.)
- nisu ostvarili potporu kroz neke druge mjere pomoći.

Iznos jednokratne pomoći iznosio je 10.000,00 kuna po umjetniku.

❖ Baletna edukacija članova HDPBU

Bivši učenici Škole za klasični balet u Zagrebu, Borna Čičak, Helena Troha, Fran Kovačić i Dino Staković na daljnjem su školovanju u Mađarskoj i Njemačkoj. Hrvatsko društvo profesionalnih baletnih umjetnika osiguralo je svakome od njih financijska sredstva Grada Zagreba u iznosu od 13.000,00 kuna. Ljetni baletni seminar na Mađarskoj plesnoj akademiji u Budimpešti zbog epidemiološke situacije nije održan ovog kolovoza, tako da planiramo daljnju suradnju sljedećeg ljeta. Petra Vargović Stanciu i Pavla Pećušak upisale su drugu godinu Studija baletne pedagogije na Akademiji dramske umjetnosti u Zagrebu.

❖ Hrvatska zajednica samostalnih umjetnika

Svi članovi HDPBU zainteresirani za stjecanje statusa samostalnog umjetnika RH, mogu potrebnu dokumentaciju predati isključivo u periodu od 1. do 15. ožujka u HZSU, Ilica 42, Zagreb. Uvjeti za stjecanje statusa samostalnog umjetnika za kategoriju **plesača klasičnog baleta** su a) 3 solističke uloge ili b) 15 izvedbi realiziranih u najmanje 5 različitih baletnih predstava; za kategoriju **koreografa**

klasičnog baleta a) 4 realizirane baletne koreografije u ukupnom trajanju od najmanje 60 minuta, s najmanje 10 izvedbi ili b) 2 cjelovečernje baletne predstave u ukupnom trajanju od najmanje 60 minuta, s najmanje 10 izvedbi; te za kategoriju **koreografa folklornog plesa** a) 2 cjelovečernja koncerta u trajanju od najmanje 60 minuta, s najmanje 10 izvedbi ili b) 6 koreografija u ukupnom trajanju od najmanje 40 minuta, s najmanje 10 izvedbi. Te uvjete nužno je zadovoljiti kroz period od zadnjih pet godina umjetničkog djelovanja.

❖ Financijsko i drugo poslovanje HDPBU

Poslovni prostor u Ilici 42 koji koristi HDPBU zajedno s još četiri strukovne udruge pretrpio je određene posljedice uslijed potresa koji je pogodio Zagreb 22. ožujka 2020., te je fizičko primanje stranaka svedeno na minimum zbog sigurnosti kao i zbog epidemiološke situacije u Zagrebu. Većina udruga organizirala je rad od kuće, tako da se komunikacija uglavnom odvija telefonski ili putem emaila. HDPBU je i dalje zaduženo za vođenje tog prostora, te je poduzelo neophodne predradnje za sanaciju dimnjaka i druge štete, nabavu kondenzacijskog bojlera i sl. HDPBU se redovito javlja na natječaje za javne potrebe u kulturi Ministarstva kulture, Gradskog ureda za kulturu, Skupštine grada Zagreba, Turističke zajednice grada Zagreba, Zaklade Kultura Nova itd., za svoje projekte i projekte svojih članova, iako je dio planiranih projekata u 2020. otkazan zbog korona krize. HDPBU posluje pozitivno i redovito podnosi detaljna financijska izvješća Ministarstvu financija RH i ostalim nadležnim institucijama.

❖ Obilježen Dan hrvatskog baleta 4. studenoga 2019.

Povodom obilježavanja Dana hrvatskoga baleta, 4. studenoga, Hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu otvorilo je vrata građanima nudeći im neke od prizora novoga *Orašara* u koreografiji i režiji svjetski poznatog umjetnika, Vladimira Malahova. Tako su građani imali priliku prvi vidjeti dijelove novog baletnog uprizorenja koji je svoju premijeru imao 29. studenoga 2019. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu.

❖ Održani 17. Dani *Mije Čorak Slavenske* u Slavonskome Brodu

Na 17. Danima Mije Čorak Slavenske u Slavonskom Brodu u četvrtak 20. veljače 2020. gostovao je Balet HNK Ivana pl. Zajca Rijeka s baletnom predstavom *4 allegra, 1 allegretto i 1 Bolero.*

❖ Međunarodni dan plesa 29. travnja

Međunarodni dan plesa obilježava se od 1982. godine na inicijativu Međunarodnog plesnog odbora (IDC) u sklopu Svjetskog ITI (International Theatre Institute) centra. Kao dan posvećen slavljenju plesa odabran je 29. travnja, u spomen na jednog od najvećih plesnih reformatora Jeana Georgesa Noverrea. Autor međunarodne poruke 2020. je južnoafrički plesač i koreograf Gregory Vuyani Maqoma. Plesni odbor Hrvatskog centra ITI angažirao je renomiranog plesnog umjetnika Matiju Ferlina da napiše ovogodišnju hrvatsku poruku.

Hrvatska poruka za Svjetski dan plesa, 29.4.2020.
U kaosu vremena nešto se promijenilo.
U kaosu vremena možda se sve promijenilo.
U kaosu vremena možda se najviše promijenilo nešto što nam je svima zajedničko i što svi dijelimo.
Kretanje.
U kaosu promjene, prije svih drugih mjera, ograničeno je kretanje. A kretanje je nasušna potreba svih nas.
Kretanje je održavanje koraka s vremenom.
Kretanje je spajanje točaka.
Kretanje je suradnja s vlastitim tijelom.
Kretanje je postojanje izvan vlastitog tijela.
Kretanje je otpor.
Kretanje je borba.
Kretanje je ples. Kretanje je prilaženje. Prilaženje je komunikacija. Bez kretanja i prilaženja gubimo se.

Zato je važno neprestano se kretati.
U vlastitoj koreografiji sveobuhvatne paralize pokušavam pronaći riječi kojima bi svojim prijateljima i prijateljicama, kolegama i kolegicama, publici i ljubiteljima plesne umjetnosti čestitao Svjetski dan plesa. Tražim riječi ohrabrenja koje su možda ipak najpotrebnije meni samome. U neizvjesnosti vremena pisati čestitku nije lak zadatak. Možda je primjerenije umjesto čestitke uputiti poziv, mali zadatak vama i sebi, zatvorenima u stanu, ograničenog prava i prostora za kretanje. U situaciji u kojoj se nalazimo važno je osvijestiti radost života u njegovim najsuptilnijim manifestacijama.

Čestitam vam Svjetski dan plesa i tražim od vas da obratite pažnju na sve ono što u vašoj svakodnevici već jest ples i sve ono što bi mogao biti ples.
Pogledajte na vlastitu svakodnevicu kao na malu koreografiju života. Dodajte joj ono što mislite da nedostaje, oduzmite suvišno. Podijelite pokret s ukućanima. Uhvatite nekoga za ruke. Prisjetite se koraka engleskog valcera. Pozovite one koje gledate preko ekrana da za vas izvedu malu koreografiju prkosa globalnoj situaciji krize kroz koju prolazimo.
Ples je navikao na krize.
Ples je neprestano u borbi da se održi u nimalo lakim uvjetima rada na izvedbenoj sceni. I upravo su upornost i žilavost ono što kao ljudska bića dijelimo s plesom. Čak i kad je sveden na mikro koreografiju vlastitog životnog prostora, bez izvedbi, bez predstava, bez publike, ples u svojoj mirnoći neprestano titra. Važno je da zajedničkim snagama održimo to titranje.

❖ 25. obljetnica granatiranja

U petak 3. svibnja 2020. uslijed izvanredne situacije zbog korona virusa i zabrane okupljanja više od pet osoba, ispred Akademije dramske umjetnosti 25. obljetnica raketiranja grada Zagreba i stradavanja baletnih plesača HNK u Zagrebu, te studenata i profesora Akademije obilježena je samo uz predstavnike Akademije i našeg društva. Predsjednik HDPBU, dr. sc. Svebor Sečak i dekanica ADU, izv. prof. art. Franka Perković Gamulin postavili su vijenac na spomen-ploču i zapalili svijeće. Uz njih su na obilježavanju bili prisutni bivši dekani ADU, Borna Baletić i Enes Midžić.

❖ Međunarodno baletno natjecanje *Slavenska* 2020

Uslijed ograničavajućih epidemioloških mjera, HDPBU je odlučilo da se ovogodišnje izdanje Međunarodnog baletnog natjecanja *Slavenska* 2020 prebaci na srpanj 2021.

❖ Stručni skup Agencije za odgoj i obrazovanje

Predsjednik HDPBU, dr. sc. Svebor Sečak pozvan je da 25. kolovoza 2020. održi online predavanje na stručnom skupu glazbenih i plesnih pedagoga s nazivom *Uloga umjetničkog obrazovanja u razvoju kompetencija za 21. stoljeće* u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje na temu *Kompetencije i metakognitivne vještine u plesnoj edukaciji*. Online stručnom skupu prisustvovala su 182 glazbena i plesna pedagoga Hrvatske.

❖ Svjetski dan Baleta - 29. listopad

Ove godine svjetski dan Baleta obilježavaju tri svjetske baletne kompanije: Royal Ballet, Australski Balet i Boljšoj Balet uz uključenje baletnih ansambala kao što su American Ballet Theatre, Houston Ballet, National Ballet of Canada i Boston Ballet. Prošlogodišnji svjetski dan baleta pratilo je preko 315 milijuna korisnika društvenih mreža diljem svijeta.

❖ Nagrada Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika

Na svečanoj skupštini Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika održanoj na Dan hrvatskog baleta, 4. studenoga 2019. u HNK u Zagrebu, Nagradu Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika za cjelokupan doprinos baletnoj umjetnosti dobila je **Sonja Kastl**.

❖ Nagrade *Ana Roje* i *Oskar Harmoš* HNK u Zagrebu

Nagrada *Ana Roje* prema jednoglasnoj odluci ocjenjivačkoga suda u sastavu baletne majstorice Božice Lisak, teoretičarke plesa Maje Đurinović i koreografkinje Ljiljane Gvozdenović (predsjednice), dodijeljena je Anamariji Marković za interpretaciju Klare u baletu *Orašar* P. I. Čajkovskoga u koreografiji Vladimira Malahova. Nagrada *Oskar Harmoš* pripala je članu Baleta HNK u Zagrebu Drewu Benjaminu Jacksonu za ulogu Princa u baletu *Orašar* P. I. Čajkovskoga u koreografiji Vladimira Malahova te za ulogu Dvorske lude u baletu *Labuđe jezero* istih autora.

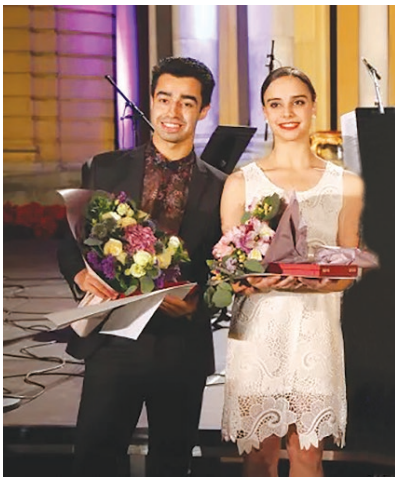

❖ Prešernova nagrada za životno djelo

Milko Šparemblek, hrvatski koreograf svjetske reputacije, dobio je 15. siječnja 2020. Prešernovu nagradu za životno djelo, najveću slovensku nagradu za područje umjetnosti i kulture. Kako se ističe u obrazloženju nagrade, Šparemblek pripada naraštaju svjetski poznatih umjetnika koji su svojim djelom pridonosili promjeni načina na koji danas razmišljamo o plesu. Dobitnik je brojnih nagrada u Hrvatskoj i inozemstvu, između ostalog i nagrade Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika za cjelokupan doprinos baletnoj umjetnosti.

❖ Nagrada Hrvatskog glumišta

Žiri za Nagradu hrvatskog glumišta za kategoriju Balet radio je u sastavu dr. sc. Svebor Sečak, predsjednik, Lydia Mila Milovac i Mladen Mordej Vučković članovi. Na dodjeli Nagrade hrvatskog glumišta održanoj 24. studenog 2019. u HNK u Zagrebu u kategoriji Balet nagrađeni su:

Za izuzetno ostvarenje mladih umjetnika do 28 godina

Ozana Mirković za ulogu Margot, sobarice markize de Merteuil u baletu *Opasne veze* na glazbu Josepha Haydna i za ulogu Marije u baletu *Annonciation* na glazbu Stéphane Roy i Antonija Vivaldija u koreografiji Angelina Preljocaja i izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

Ženska uloga:
Iryna Chaban Bilandžić za ulogu Medore u baletu *Gusar* na glazbu Adolphea Adama u koreografiji Aivarsa Leimanisa i izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta Split.

Muška uloga:
Tomislav Petranović za ulogu Vikonta De Valmonta u baletu *Opasne veze* na glazbu Josepha Haydna u koreografiji Giorgia Madije i ulogu Rudolfa Habsburškog u baletu *Elizabeta Bavarska - Sissi* na glazbu Bedricha Smetane u koreografiji Patricea Barta i izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

Za najbolje koreografsko ili dirigentsko ostvarenje

Valentina Turcu za koreografiju predstave *Smrt u Veneciji* na glazbu Gustava Mahlera i u izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

Za najbolju predstavu u cjelini

Smrt u Veneciji na glazbu Gustava Mahlera u koreografiji Valentine Turcu i u izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu.

❖ Mirna Sporiš

Mirna Sporiš, prvakinja Baleta HNK u Zagrebu obilježit će 30 godina umjetničkog rada nastupom u predstavi *Ponos i predrasude* Lea Mujića u HNK u Zagrebu 10. studenoga ove godine.

Mirna Sporiš je svoju plesačku karijeru ostvarila u zagrebačkom baletu gdje je uz svoju najpoznatiju ulogu Klare u baletu *Orašar* otplesala mnogo glavnih uloga u klasičnom, suvremenom i nacionalnom repertoaru, kao što su Kitri i Mercedes (*Don Quijote*), Gamzatti (*La Bayadère*), Julija (*Romeo i Julija*), Jela (*Đavo u selu*), Swanilda (*Coppélia i Coppélia na Montmartreu*), Djevojka (*Čudesni mandarin*), Seljački *pas de deux* (*Giselle*), Carabosse, Plava ptica, Vila temperamenta (*Trnoružica*), *Pas de trois*, Napolitanski ples (*Labuđe jezero*), Sestre, Jesen (*Pepeljuga*), Olimpija (*Dama s kamelijama*), Lisa (*Vragolasta djevojka*), Prvi tango, Drugi tango, Peti tango (*Pet tanga*), Grofica Lidija Ivanovna (*Ana Karenjina*), Kraljica Herc (*Alisa*), itd.

S Baletnom trupom *Croatia* gostovala je u zemlji i inozemstvu nastupajući u predstavama *Ples kadeta, Licitarsko srce, Vesela udovica* itd.

Dobitnica je mnogih nagrada na baletnim natjecanjima kao i nagrada struke kao što su Nagrada *Ana Roje* za sezonu 2005./06. za *Pas de deux* u baletu *Giselle*, ulogu Djeteta u baletu *Maestro*, ulogu Vile Temperamenta u *Trnoružici* te za cjelokupan odnos prema profesiji. Dobitnica je i Nagrade Hrvatskog glumišta za ulogu Swanilde u baletu *Coppélia na Montmartreu* Lea Delibesa u koreografiji Yourija Vàmosa i izvedbi Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu, 2013.

❖ Ronald Savković

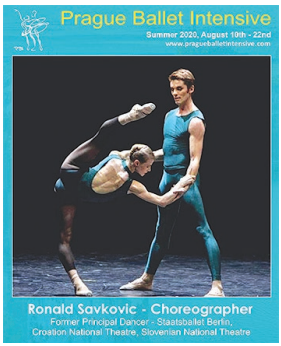

Ronald Savković, naš istaknuti baletni umjetnik od 10. do 22. kolovoza bio je jedan od predavača na ljetnom baletnom seminaru u Pragu: Prague Ballet Intensive.

❖ Gostovanja Baleta HNK u Zagrebu

Na međunarodnom Gala baletnom koncertu koji je održan u Skopju u Makedonskom narodnom teatru povodom 70. obljetnice makedonskog baleta, sredinom prosinca 2019. plesali su i prvaci Baleta HNK u Zagrebu, Natalia Kosovac i Guilherme Gameiro Alves koji su izveli *pas de deux* iz *Labuđeg jezera*, P.I.Čajkovskog u koreografiji Vladimira Malahova.

Natalia Kosovac pozvana je i u Slovačko narodno kazalište u Bratislavi gdje je nastupila 11. siječnja 2020. godine te plesala Odette/Odile u *Labuđem jezeru*.

Balet HNK u Zagrebu 23. siječnja 2020. predstavio se Mađarskoj publici nagrađivanom predstavom *Smrt u Veneciji* u Mađarskoj državnoj operi Erkel. Noć prije publika je dugotrajnim ovacijama u istom kazalištu nagradila Operu HNK u Zagrebu koja je izvela *Ero s onoga svijeta*. *Smrt u Veneciji* izvedena je 8. veljače u kazalištu *Teatro Camões* u Lisabonu.

Zbog COVID-19 situacije otkazani su planirani nastupi na pozornici *Tovstonogov Boljšoj* dramskog kazališta u Sankt Peterburgu 6. i 7. travnja 2020. u sklopu kulturnog programa predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije.

❖ Gostovanja Baleta HNK Ivana pl. Zajca Rijeka

Balet HNK Ivana pl. Zajca Rijeka gostovao je 9. studenog 2019. na 17. International Aids Tanz Gala u Regensburgu u Njemačkoj s predstavom Bolero Andonisa Foniadakisa.

Riječki Balet je 28. i 29. siječnja 2020. gostovao u Njemačkoj, u Bühne am Park - Theater Altenburg u Geri, s dva baleta, *Heroj je umoran/Hero is tired* u koreografiji Giuseppea Spote na glazbu Frana Đurovića i *4 allegra, 1 allegretto i 1 bolero*, kaleidoskop koreografija Maše Kolar i Andonisa Foniadakisa. Ovo je gostovanje dio kulturnog programa predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije.

Baletno-plesna predstava *Plamteća voda* poznatog svjetskog koreografa Andonisa Foniadakisa, dio je programskog pravca Doba moći projekta EPK-Rijeka 2020, a na programu je bila 27. srpnja 2020.

Čipka koreografkinje Maše Kolar i skladateljice Tene Novak Vincek gostovala je na 17. Beogradskom festivalu igre 22. rujna 2020. u Operi Madlenianum u Beogradu te 23. rujna 2020. u Srpskom narodnom pozorištu u Novom Sadu.

❖ Balet HNK Split

Labuđe jezero 14-minutna baletna video-predstava u produkciji Baleta Hrvatskog narodnog kazališta Split, premijerno je prikazana 2. svibnja 2020. kao prva online premijera hrvatskih kazališta. Po motivima istoimenog baleta i uz glazbu Petra Iljiča Čajkovskog video je osmislila, režirala i, uz veliku pomoć kolega plesača, koreografirala prvakinja Baleta HNK Split Eva Karpilovska.

Plesni program 66. Splitskog ljeta, i ove godine nazvan *Baletne večeri na Sustipanu* otvorio je Balet HNK Split izvedbama *Baletne gala večeri* 18. i 19. srpnja 2020. Ulomke iz omiljenih naslova izveo je ansambl Baleta HNK Split, pojačan gostima, solistima Bavarskog državnog baleta iz Münchena i Baleta HNK u Zagrebu. Splitski Balet izveo je i premijeru predstave *Correr o Fado* u koreografiji Daniela Cordose.

❖ Moderna grupa Baletnog studija HNK Split

Premijernom izvedbom simfonijske bajke za djecu *Petar i vuk* Sergeja Prokofjeva na sceni Hrvatskog narodnog kazališta Split 19. lipnja 2020. publici se predstavila moderna grupa Baletnog studija HNK Split.

Modernu grupu Baletnog studija HNK Split Remus Dimache, solist Baleta HNK Split, osnovao je 2017. s misijom da djecu i mlade uvede u svijet modernog plesnog izraza. Grupa svake godine odlazi na razna natjecanja s kojih se redovito vraća s mnogo medalja.

Polaznice modernog baleta Baletnog studija HNK Split na *Winter International Dance Open* natjecanju na kojem se natjecalo više od tri tisuće mladih plesačica i plesača iz Hrvatske, Slovenije, Češke, Srbije, Južne Koreje, Italije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Rusije, pod vodstvom Remusa Dimachea dobile su nagrade u svim kategorijama u kojima su bile prijavljene.

❖ Baletni studio Jastrebarsko

Baletni studio Jastrebarsko nakon što je prošle godine proslavio 20 godina uspješnog djelovanja, u organizaciji voditeljice, plesne pedagoginje i koreografkinje Svetlane Lukić nastavlja s radom unatoč otežanim uvjetima uslijed korona krize. Održana je premijera baleta *Orašar* s kojim su polaznice studija gostovale i u Zagrebu u Centru za kulturu Trešnjevka.

❖ LADO

Godina 2019. bila je u znaku 70. rođendana, pa su članovi LADA uz mnogobrojne koncerte u Hrvatskoj nastupili i u inozemstvu. Svečanim koncertima u Beču, Pragu, Münchenu i Bratislavi, jedini profesionalni folklorni ansambl u Hrvatskoj, Ansambl LADO obilježio je početak hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije.

Upravno vijeće Ansambla LADO, na sjednici održanoj početkom ožujka ove godine, većinom je glasova izabralo novog umjetničkog voditelja plesnog ansambla nacionalnog statusa Ansambla narodnih plesova i pjesama Hrvatske LADO. Andriju Ivančana na tom mjestu zamijenio je Krunoslav Šokac, nekadašnji Ladov plesač pjevač - solist i bivši umjetnički voditelj dubrovačkog Folklornog ansambla Linđo, te predavač na Školi za klasični balet u Zagrebu.

HNK U ZAGREBU

PREMIJERE

Razni autori - Jane Austen - Leo Mujić ***PONOS I PREDRASUDE***
A. Adam ***GISELLE***

REPRIZE

Thomas Mann - Gustav Mahler - Valentina Turcu ***SMRT U VENECIJI***
P.I. Čajkovski - Vladimir Malahov ***LABUĐE JEZERO***
P.I. Čajkovski - Vladimir Malahov ***ORAŠAR***
Miroslav Krleža - Leo Mujić ***GOSPODA GLEMBAJEVI***
Pierre Choderlos de Laclos - Giorgio Madia ***OPASNE VEZE***

HNK IVANA PL. ZAJCA RIJEKA

PREMIJERE

Walter Matteini - Ina Broeckx ***ODISEJA***
Douglas Lee - Maša Kolar ***PATHETIQUE & BRUT***

REPRIZE

P. I. Čajkovski - Mauro de Candia ***ORAŠAR***
Tena Novak Vincek - Maša Kolar ***ČIPKA***
Članovi Baleta HNK Ivana pl. Zajca ***KOREO LAB***
Andonis Foniadakis ***PLAMTEĆA VODA (BURNING WATER)*** -
RIJEKA 2020 - EUROPSKA PRIJESTOLNICA KULTURE

HNK U SPLITU

PREMIJERE

Petar Iljič Čajkovski - Daniel Cardoso ***LABUĐE JEZERO***
Cesare Pugni - Vasilij Medvedev i Stanislav Fečo ***ESMERALDA***
Daniel Cardoso ***CORRER O FADO***

REPRIZE

Leo Délibes - Aivars Leimanis ***COPPELIA***
Adolphe Adam - Aivars Leimanis ***GUSAR***
P. I. Čajkovski - Waczlawu Orlikovsky ***ORAŠAR***
S. Prokofjev - Remus Dimache ***PETAR I VUK***

HNK U OSIJEKU

REPRIZE

Razni autori - Vuk Ognjenović ***VEČER BALETA I PLESA***
P. I. Čajkovski - Waczlaw Orlikovski ***ORAŠAR***
Vuk Ognjenović - ***FORTUNA***

IN MEMORIAM: Dragutin Schmidt (1937. - 2019.)

Dragutin Schmidt, solist Baleta HNK Zagreb rodio se u Zagrebu 1937. godine. Završio je gimnaziju i bio je juniorski prvak u skokovima u vodu. Profesionalno se počinje baviti baletom najprije u Gradskom kazalištu Komedija,1957./1958. zatim postaje 1959. član ansambla Baleta nacionalne kuće u kojoj ostaje do umirovljenja. Ostvario je značajnu glavnu ulogu u baletu *Petruška* Igora Stravinskog (u koreografiji Miroslava Kure), no uz mnoge druge nastupe ostat će u sjećanju kao otac – predsjednik Silberhaus u baletu *Orašar*, prvo u koreografiji Waclava Orlikowskog, a zatim u verziji Frane Jelinčića, uloga koju je tumačio gotovo četrdeset godina.

IN MEMORIAM: Adnan Osmanović (1956. - 2020.)

Adnan Osmanović, umirovljeni inspicijent Baleta HNK u Zagrebu, u radnome odnosu u HNK u Zagrebu bio je od 1. studenoga 1990. godine pa sve do umirovljenja 2. siječnja 2020. U svome gotovo tridesetogodišnjem radu dao je veliki doprinos HNK u Zagrebu, a neke od posljednjih predstava kojima je bio inspicijent bile su *Baletni triptih* 2013., *Modrobradi* 2015., *Romeo i Julija* 2016. te *Labuđe jezero* 2017.godine.

IN MEMORIAM: Milan Krištofić (1937. - 2020.)

U Rijeci je u 83. godini preminuo dugogodišnji član riječke podružnice Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika Milan Krištofić koji je bio aktivan u Rijeci i u inozemstvu.

IN MEMORIAM: Ivica Sertić (1927. - 2020.)

Koreograf, solist i baletni pedagog Ivica Sertić rođen je u Zagrebu gdje je pohađao gimnaziju i Muzičku akademiju, a zatim baletni studio Ane Roje i Oskara Harmoša. Godine 1948. postaje članom baletnog ansambla Hrvatskoga narodnog kazališta u Zagrebu gdje radi do 1955. godine. Ubrzo postaje solist i nastupa u baletima *Đavo u selu* (Lhotka), *Kineska priča* (Baranović), *Ohridska legenda* (Hristić), *Balada o jednoj srednjevjekovnoj ljubavi* (Lhotka), *Petruška* (Stravinski) i *Trorogi šešir* (de Falla). Godine 1956. postaje baletni solist u Frankfurtskoj operi gdje ostvaruje zapažene glavne uloge u klasičnom i suvremenom repertoaru. Bio je ravnatelj baleta i koreograf u Heidelbergu i Lübecku, a od 1965. u Wuppertalu. Stekao je međunarodnu afirmaciju ne samo kao plesač već i kao koreograf. Od 1973. do mirovine 1985., bio je ravnatelj baleta u teatru Gärtnerplatz u Münchenu. Nakon odlaska u mirovinu bavio se pedagogijom a zatim se posvetio slikarstvu. Uz njegovo su ime vezane i mnoge praizvedbe - Malecova *Pokušaja o Sizifu*, Wittenbachova *Okovanog*, Tanzmanova *Uskrsnuća*, Philippeauova *Rascjepa* i Kelemenovih *Napuštenih* koje ujedno predstavljaju njegov prvi koreografski rad u Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu. Koreografirao je *Crveni mantil* Luigia Nona, *Čudesnog mandarina* Bele Bartoka, *Put* Ligetya-Beria, *Concero* B.A. Zimmermana, *Romea i Juliju* i *Pepeljugu* Prokofjeva, te *Coppeliju* Lea Delibesa. Od karijere se oprostio upravo u Zagrebu postavivši 1999. godine balet *Dom Bernarde Albe*. Godine 2011. dobio je Nagradu Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika za cjelokupan doprinos baletnoj umjetnosti. Na dodjeli u Foyeru HNK u Zagrebu održana je i izložba njegovih slika. Svojim dugim i plodonosnim radom obogatio je hrvatsku i europsku kulturu, ostvarivši zavidan umjetnički opus.

IN MEMORIAM: Norman Dixon (1926. - 2020.)

Plesač, koreograf i pedagog Norman Dixon rodio se u Desboroughu, Engleska. Još kao dijete se počeo baviti glumom u dječjim kazališnim grupama, a 1943. počinje učiti klasični balet, što zbog ratnih okolnosti nakratko prekida, a zatim nastavlja 1946. godine u baletnoj školi *Sadler's Wells Balleta*. Usavršavao se u baletnoj školi Rambert nakon čega postaje član priznate *Rambert*

Dance Company. Ističući se svojim talentom lirskog plesača postaje tumačem mnogih glavnih uloga klasičnoga repertoara kao Albrecht u *Giselle* Adama, Siegfried u *Labuđem jezeru* i Princ u *Orašaru* Čajkovskoga, te nastupa u suvremenim koreografijama istaknutih autora toga vremena - Waltera Gorea, Ninette de Valois, Antonyja Tudora, Johna Cranka i drugih. Osniva vlastitu trupu *Ballet Venture*, a njegov rad zainteresirao je ljude Gulbenkian zaklade, te ga pozivaju u Lisabon, gdje oblikuje i sudjeluje u osnivanju trupe Portugalski eksperimentalni balet u okviru zaklade Gulbenkian, koji ubrzo postaje poznat i značajan u plesnoj umjetnosti. Gostovao je na baletnim pozornicama Čilea, Urugvaja, Njemačke i Austrije gdje postavlja različita baletna djela, a 1967. godine dolazi u Rijeku gdje koreografira balet *Vragolasta djevojka* Ferdinanda Hérolda - Ludwiga Hertela. Predstava je doživjela velik uspjeh, pa je premijerno izvođena na brojnim pozornicama bivše države, uvijek s velikim uspjehom. Dixon ostaje u Rijeci kao voditelj Baleta riječkoga HNK Ivana pl. Zajca, a na toj pozornici je ostvario još niz uspješnica poput *Silfide, Coppélije, Orašara,* baleta na glazbu Weberna i dr. Za svoje izuzetne stvaralačke uspjehe nagrađen je 2000. godine Nagradom Grada Rijeke. U HNK u Zagrebu postavio je balet *Vragolasta djevojka* 1972, a *La Sylphide* 2005. godine.

IN MEMORIAM: Jelko Yuresha (1937. - 2020.)

Hrvatski "Nurejev", baletni umjetnik svjetske reputacije rođen u Zagrebu kao Željko Jureša balet je učio u Zagrebu kod Mile Jovanovića i u Internacionalnoj baletnoj školi Ane Roje i Oskara Harmoša u Kaštel Kambelovcu. Počevši karijeru u HNK u Splitu, sredinom 1950-ih, dospio je do prestižnih svjetskih baletnih pozornica. Otišao je u London gdje postaje prvak London Festival Balleta (današnji Engleski nacionalni balet) i solist Kraljevskog baleta. Uživao je status baletne zvijezde, ali je ispunio i druge svoje talente poput slikarstva, poezije, oblikovanja nakita i odjeće, uređenja prostora, fotografije, kazališne kostimografije i scenografije. Bavio se i publicističko-teoretskim radom. Knjiga o njegovom životu autora Mladena Mordeja Vučkovića i Davora Schopfa tiskana je 2011. godine, a 5. prosinca 2017. u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu otvorena je izložba pod nazivom "Balet i strast" kojom je promovirana njegova velika donacija baletnih kostima i drugih umjetničkih predmeta. Sa suprugom i plesnom partnericom Belindom Wright nastupao je u Europi, Aziji, Južnoj i Srednjoj Americi, Novome Zelandu, itd. Jelko Yuresha, kao rijedak primjerak istinskog *danseur noble* bio je partner i Carli Fracci, Antoinette Sibley, Marilyn Burr, Jeanette Minty, Dianne Richards, Olgi Ferri, Monici Mason te drugim poznatim balerinama.

IN MEMORIAM: Irena Milovan (1937. - 2020.)

Hrvatska balerina i pedagoginja Irena Milovan baletnu školu završila je 1954. u Zagrebu, gdje je iste godine angažirana u HNK u Zagrebu. Nakon više uspješno odigranih solističkih uloga, 1958. otišla je na usavršavanje u Pariz. Potom je angažirana kao primabalerina u kazalištima u Santiago de Chile (1959.-1966.), Zürichu (1966.-1972.), Bonnu (1972.-1977.) i Lyonu (od 1977.). Kao baletna majstorica i istaknuta pedagoginja djelovala je u Haagu, Lyonu i Madridu.

IN MEMORIAM: Ludmila Naranđa (1935. - 2020.)

Ludmila Naranđa, hrvatska balerina i pedagoginja baletnu školu završila je 1954. u Zagrebu, gdje je iste godine angažirana u HNK u Zagrebu, u kojem se ubrzo istaknula solističkim ulogama. Sa suprugom Ivicom Sertićem 1957. otišla je u Njemačku, gdje je nakon angažmana u Frankfurtu, Heidelbergu, Lübecku i Wuppertalu angažirana u Münchenu kao primabalerina i pedagoginja. Istaknula se u bijelim baletima te u *Pepeljuzi* i *Romeu i Juliji* (S. S. Prokofjev), *Pulcinelli* (I. Stravinski), *Čudesnom mandarinu* (B. Bartók), a i u baletima na glazbu suvremenih autora (I. Malec, M. Kelemen, B.-A. Zimmermann, L. Nono i dr.), sve u koreografijama Ivice Sertića.

IN MEMORIAM: Miljenko Vikić (1931. - 2020.)

Istaknuti član Hrvatskog društva profesionalnih baletnih umjetnika Miljenko Vikić, hrvatski baletni plesač i koreograf preminuo je 30. listopada 2020. u Dubrovniku. Baletnu školu pohađao je u Beogradu, gdje je studirao glumu na Akademiji za filmsku i kazališnu umjetnost te bio angažiran u Baletu Narodnoga pozorišta od 1950. - 1953. Zatim je plesao u Sarajevu i Rijeci, a 1958. angažiran je u zagrebačkom HNK-u. Svestrani plesač karakternoga, klasičnog i modernog izraza, istaknuo se u baletima *Peer Gynt* (E. Grieg, koreografija M. Kirbos), *Čudesni mandarin* (B. Bartók) i *Romeo i Julija* (S. S. Prokofjev, koreografija D. Parlić), *Đavo u selu* (F. Lhotka), *Pepeljuga* (Prokofjev) i *Heloti* (I. Brkanović, koreografija Pia i Pino Mlakar), *Balada o mjesecu lutalici* (Dušan Radić, koreografija M. Sanjina), *Trorogi šešir* (M. de Falla, koreografija F. Adret), *Čovjek pred zrcalom* (M. Kelemen) i *Posljednja uloga* (I. Kuljerić, koreografija N. Bidjin i S. Kastl), *Petar Pan* (B. Bjelinski, koreografija N. Lhotka), *Vragolasta djevojka* (F. Herold, koreografija N. Dixon) i dr. Koreografirao je balete *Karneval iluzija* (B. Bjelinski), *Makar Čudra* (P. Konjović), *Carmen* (G. Bizet - R. K. Ščedrin), *Papisa Ivana* (J. S. Bach, B. Papandopulo i dr.), *Kentaur XII* (A. Kabiljo).

Nakladnik
HRVATSKO DRUŠTVO PROFESIONALNIH BALETNIH UMJETNIKA
Naklada 400 primjeraka
Za nakladnika dr. sc. SVEBOR SEČAK
Uredništvo HDPBU, Ilica 42/II, Zagreb
Fotografije
Damir Rašeta, Matko Biljak, Aljoša Rebolj,
Jelena Janković, Sulejman Omerbašić, Darian Volkova i dr.
te arhivski materijali hrvatskih kazališta
Design, priprema i realizacija - Damir Rašeta - Keks
Posjetite nas na ili na: www.hdpbu.hr